

Forfatter: Hørby, Pros Lavridsen

Titel: BREV TIL: Gyldenstjerne, Mogens FRA: Hørby, Pros Lavridsen (1566-11-14)

Citation: Hørby, Pros Lavridsen: "BREV TIL: Gyldenstjerne, Mogens FRA: Hørby, Pros Lavridsen (1566-11-14)", i *Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne og Anne Sparre (3. bind)*, NIELSEN & LYDICHE, s. 159. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-000743146-003-shoot-L0007431460030104.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne og Anne Sparre (3. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Nedenæs, 14. November 1566.

Pros Lavridsen Hørby til Mogens Gyldenstjerne.

Han har længe været parat til at rejse til København, men Vinden er ugunstig, og da nu Frosten kommer og Føret er godt for Tømmertransport fra Skovene til Stranden, vil han blive og sørge for denne. Han vil bringe Skatten til Akershus. Om de Savskærere, han har i Tjeneste, og hvorledes de skal lønnes. Det svinder stærkt i Fetaljen, som han sender en Opgørelse over. Der dør mange Mennesker i Lenet, og mange Gaarde staar øde.

Mynn ganntz wiilliige thienneste aldtiitd mett Gudt for- senntt. Kiere her Mogenns, betacker ieg etther ødmyge- liigen gierne for allt gott, huilchett ieg gantzuiiggenn giernne mett edter forthienne wiill. Kiere her Mogenns, giffuennedes ether ødmygeliiggenn tiill kiennde, att ieg fiick edthers skriiffuelße mett thenne min thiennere then 12. octobris, oc som i skriiffuer meg tiill, att etther thøchte best, att ieg mett thett førstenn gaffuue meg selff neder, huilchet ieg och strax beflithet meg paa, oc haffuer siidenn s. 160thenn tiitd oc jndtill thenne dag holt meg ferdiig att ville jndtredt paa konge mts. skiip, som enndnu ligger her oc fortøffuer ephther sin vinndt. Oc nu ephtherhij att thet forholdes βaa lennge mett vindenn, att mange fremmede legge theris skiibe op, oc vdj andenn maade, giffuennendis eder selff att betenncke, att nu tilstonnder dagliiggenn frost och føre, saa att nu er thenn beste tiitd mett tember att lade fremkomme aff skoffuene oc tiill strannden, saa wiill ieg nu bliffuue ther hoes oc bestiille thet beste oc meeste muffuelict er, indtiill Gudt wiill, att ieg faar eders skriiff- uelse egienn, oc viill tha aldeliis rette meg ther ephther. Jeg drager oc nu strax indt tiill Agershuus mett skattenn att andtuorde thenn ther fran meg etc.

Jtem om thisse sauskierer, er her enndnu sex tilsteede, som skulle skierre aldt thenne vindter egiennem, then βiuede haffuer ieg sennt neder, att i aff hannom kandt forffare, huadt for tember her er vdj lennitt. Ieg var oc giernne begierenndis, att ieg mett hannom motte faa att viide, huadt theris besoldning skall vere for huer dagh eller vge. Meg siønes, att manndt kanndt iche well betale thennom ephther alne tall, thij thet beløber seg et stort støcke tember, som her nu skaarett er, som thette jnde- luchte register indeholder etc.

Sameledes om thenne fetalie, som jeg tilfornne haffuer screffuitt eder tiill om, handt gaar friligen adt, inden vin- ther faar ende. Her kommer oc altid min herris skiibe, oc alle ere tørfftiige, oc mandt kandt iche alt henge indt paa almogenn; ther fore haffuer jeg mott vndsatt thennom mett huis vid handen var, saa skall thet vell findes tiill regenskaff, huort thenn er heden bleffuenn. Jeg sender eder en seddell paa huis fetalie ieg haffuer att begiønnde mett paa foraaret, nor tembermanden kommer etc.

Jeg kanndt oc iche forholde att giffue eder tiill kiende thenn gruβamme store tranng, her er paa folch, saa horde- liiggenn er her vddøtt oc alt mest the vnge menndt oc s. 161drenge, saa att her vdj lenitt staar xij eller xiiij ghorde slett øde, oc endnu dagliiggenn dags dør hordeligenn noch, menndt ieg skriiffuer thet iche vdj thenn mening, att her skall findis nogenn vndskøldning for nogenn then deldt, muffuelict er att bestiille mett then almoge, her er tilstede egienn etc.

Kiere her Mogenns, forlader meg, att ieg biuder eder saa dristeliiggenn tiill; huor ieg vdj nogen maade kanndt vere eders fattiige viillige thiennere, gjør ieg thet aldtiitd giernne. Her mett eder Gudt aldmettiste befalett. Datum Nedennes thenn 14. nouemb. anno 1566.

Etthers wiillige vnnderdanige

Prosß

Lauritzen.

(Bagpaa: Seglet, Udskriften og Mogens Gyldenstjernes Paaskrift:)

Erliig oc welbiurdiig her Mangnus Guldensternne tiill Stiernneholm, konge mtts. tiill Danmarch etc. forordinert statholder offuer Kiøbenhaffun etc., ganndtze wnnderdanig- lich tiill egen hande.

Anamet fra Pros Lauerssen ten 6. december.

Bilag ¹⁾.

Denne ephtherschreffne fetalie kom tiill Nedenes mett Jacop Pederssen then 14. dag decemb. 65:

Malt.....ijcx tønner.

Meell.....xlvij tønner.

Grynn.....xj tønner.

Flesk smaatt oc ille foruarett altsammenn, βaa att ther er iche een dugelige siide eblantt alt sammen.....ijcxviiij siider.

Baisaltt.....xvij tønner.

Islendisk fisk.....vc fisk.

Bergenfisk.....xx voger.

Homble.....iij secke, ille foruaret, etc.

s. 162 Denne epherschreffne fetalie haffuer ieg ladet ført fra Oslo oc tiill Nedenes, oc er vdspisett tiill sauskierer oc tembermendt, ephther som regenscaff paa monitz kost vduißer.

Først wdspiset aff kongenns fetalie dhenne forskreffne:

Maltt.....lxiiiij tr.

Meell.....xxxviiij tr.

Grynn.....viiij tr ij f.

Flesk.....lxxxiiiij siider.

Salt.....vj tr.

Tørfisk.....ijcxxxj fiske.

Hommell.....xxiiiij pundt vj mare.

Vdspiset aff mitt egett oc huis jeg ellers haffuer kiøfft oc lennt, fortij att jeg paa kongenns vegne jngen jndtect haffuer paa nogen deldt (vdenn peninge) fra Michaelis 65 oc jndtiill Olai anno 66:

Røgett kiøtt.....jclxxxvij besmer pundt.

Salt kiøtt.....iij tr.

Mackrelle.....j tr.

Sildt.....viiij tr.

Erther.....iij tr j f.

Smør.....viiij tr xij pd.

Lax, som er kommen aff kongens fiske thenne sommer.....iiiij tr j f.

Item aff thenne forskreffne forterde fetalie er indkommett en part paa iiiij aff min herris skibe, oc thet andre er holdenn xij sauskierer iij tembermendt mere endt aar oc dag egiennem.

Item wdj fiordt annammet ieg gordenn slett øde vdaff fetalie, oc haffuer jeg annammit tiill att holde meg mett iij karle etc.:

Malt.....XX tr.

Meell.....vj tr.

s. 163 Beholdenn aff kongens fetalie:

Malt.....jcxxvij tr.

Meell.....iiiij tr.

Grynn.....iij tr j f.

Flesk.....jcxxxiiiij sider.

Tør fisk.....iijcxix fiske.

Bergenfisk.....xx voger.

Hommell.....ij seeker.

Beholden aff laxefiskeriet:

Lax.....viiij tr j f.

Hørby, Pros Lavridsen, *Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne og Anne Sparre (3. bind)*,

Smør.....iij tr, thet andre, som mere er fortert, thet haffuer ieg betalt mett peninge etc.

Kiøtt beholdenn, ßom ieg haffuuer kiøfft oc ladet slac- thet, røget oc saltedtt oc nu er tilsteede

lx stude oc kiør.

XXX støeker gieder oc faar.

Jtem er her wdj leniit ingenn visse rendte paa nogenn fetalie meere endt thenne forskreffne lax oc jx tr smør aff Raabøggelagenn, huercken korn eller slacterfee, vden warer oc pendinge.

Oc all warenn er offuer sent adt Hollandt tiill Jørgenn Engelßmandt ephther konge mts. egen skriffuels oc kommer meg tiill jndthet regenskaff met pendinge.

Thette ephtherschreffne tember er nu hugget oc skaa- rett oc liigger alt viidt hanndenn, huadt heller thet skall bøgges eller nederföris etc.:

Item kiølltree oc staffnne ligger stract paa bøggestedet. Item indholdt oc andet krumtember er hugget saa meget, som bøggemesterenn haffuer foresacht.

Item er ther skaarenn plancker oc nogne berckholt støeker, tilsamenn viijc støeker oc meere, huer plancke fem finger tødeke.

Item alle lastbielckernne hugnne.

Sameeledis staar sex sauskierer oc skieer dagligen dags.

s. 164Item att ieg motthe faa iij gode ny sauger, forthij att tisse ere slett forsledenn etc.

Item huis fetalie her skall opsenndes, att thenn motthe komme tideligen paa foraarett, thij att bøggemesteren mett tembermenndene kommer wisseligenn midfaste thiide.

Smeeden, iernn, kull, dreff oc andet wedt ieg iche, om handt bestiller i Hollandt, eller huor ther om er etc.

Jtem ther som vdj vinther skall bestelles noget tember vdj Liiste leenn oc vdj Medsøssell, att min herris breff motte tha vdgaa tiill huert leenn besønnderliigenn etc.